گروه معیار، ملاک تحقیق و پژوهش

علی داوری (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)

آرش رضازاده (دانش آموخته کارشناسی ارشد دانشگاه تهران)

Meyaar.ir

ارزشیابی مجلات با استفاده از عامل تأثیر (Impact Factor)

شاید بهترین معیار برای سنجش ارزش یک مجله، کیفیت مقالات چاپ شده در آن باشد. حال چگونه می توان به کیفیت مقالات یک مجله پی برد؟ پاسخ آسان است؛ در حقیقت میزان محبوبیت و یا کاربرد یک مقاله است که کیفیت و ارزش آن را نشان می دهد. به بیان دیگر وقتی یک مقاله تنها پس از یک ماه چاپ شدن، مورد مطالعه و کاربرد در ۱۰۰ مقاله می شود، نسبت به مقاله ای که پس از ۱۰ سال از چاپ آن حتی یک مقاله نیز به آن استناد نکرده باشد، بسیار متفاوت می باشد. این امر تأیید می کند که ارزش یک مقاله بر حسب میزان تاثیر آن بر مقالات بعدی است.

از این رو شرکت تامسون رویترز (بانی منبع اطلاعاتی ISI)، معیاری را برای مشخص نمودن میزان ارزش مجلات معرفی نمود. این معیار یعنی عامل تاثیر (impact factor) که معمولا به صورت IF نشان داده می شود، در دو حالت سه ساله و پنج ساله ارائه می شود. به طور نمونه برای حالت ۳ ساله، IF حاصل نسبت تعداد استنادها به تعداد مقالات چاپ شده در ۲ سال قبل است که معرف این تاثیر است. به بیان ساده عامل تاثیر یک شاخص کمی است که میزان استناد و به کاربردن یک مقاله در سال های بعد را نشان می دهد. با این معیار مشخص می گردد که به طور متوسط، هرمقاله منتشر شده در یک مجله چند بار مورد استناد قرار گرفته است.

نحوه محاسبه عامل تأثیر (IF)

ابتدا ذکر این نکته ضروری است که این معیار، مجلات درون پایگاه ISI Web of Knowledge را با هم مقایسه می نماید و در مورد مجلاتی که در این پایگاه نمایه نشده اند، این معیار هم کابرد ندارد.

۱) عامل تأثیر سه ساله:

- فرض کنید در سال ۲۰۱۳ به مقالات منتشرشده در یک مجله در سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲، تعداد x بار استناد شده باشد

- همچنین تعداد کل مقالات منتشر شده در آن مجله در سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ نیز y عدد باشد.

حال معیار IF در سال ۲۰۱۳ برای این مجله عبارت خواهد بود از: x تقسیم بر y.

۲) عامل تأثیر پنج ساله:

- تعداد x بار استناد در سال ۲۰۱۳ به مقالات منتشرشده در یک مجله در سال های ۲۰۰۹، ۲۰۱۰، ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲
- تعداد y عدد مقالات منتشر شده در آن مجله در سال های ۲۰۰۹، ۲۰۱۰، ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲

معیار IF در سال ۲۰۱۳ برای این مجله: x تقسیم بر y.

گروه معیار